คำกราบบังคมทูล

ของ

ศาสตราจารย์ ประภาศน์ อวยชัย

นายกสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง

สดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เนื่องในโอกาสที่มหาวิทยาลัยทูนเกล้า ฯ ถวาย

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสังคมวิทยา

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันจันทร์ ที่ 19 ธันวาคม 2520

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท เพื่อทรงทราบว่า สภามหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้พิจารณาเห็นว่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันก่อประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและประชาราษฎรเป็นเอนกปริยาย สภามหาวิทยาลัยจึงได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ทูนเกล้า ฯ ถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสังคมวิทยา แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นการเฉลิมพระเกียรติคุณประกาศพระปรีชาสามารถและพระมหากรุณาธิคุณให้ปรากฏประจักษ์โดยทั่วกัน

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระราชหฤทัยเปี่ยมด้วยพระเมตตาธรรม และพระกรุณาธรรม ทรงห่วงใยในความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไป ได้ทรงสละพระราชทรัพย์ ทรงสละเวลา และทรงอุทิศพระองค์ เสด็จ

ไปในท้องถิ่นอันเป็นแดนทุรกันดารทั่วประเทศ ได้ทรงสร้างสรรค์ความเจริญถาวรให้แก่ท้องถิ่นอันห่างไกล ด้วยการให้การศึกษาเล่าเรียน ทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้และป่วยไข้ ด้วยการพระราชทานสิ่งของ และการรักษาพยาบาล และได้ทรงสร้างความสุข ความหวังให้แก่ผู้สิ้นหวัง ด้วยการพระราชทานแนวทางชีวิตใหม่ เป็นอาทิ พระราชกรณียกิจเหล่านี้ได้ยังประโยชน์สุขและแสงสว่างแห่งความเจริญให้บังเกิดแก่สังคมมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระปรีชาญาณหยั่งเห็นว่าการที่สังคมจะเจริญรุ่งเรืองได้นั้น ย่อมต้องอาศัยพลเมืองที่ฉลาดมีการศึกษา จึงได้ทรงสนพระราชหฤทัยที่จะพระราชทานความเจริญอันถาวรให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ ได้โปรดเกล้า ฯ ให้มีโรงเรียนขึ้นในเขตแดนกันดารห่างไกลการคมนาคม ให้เยาวชนของชาติในท้องถิ่นเหล่านั้นได้มีโอกาสเล่าเรียน เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีต่อไป โดยมีตำรวจชายแดนเป็นครูสอน โรงเรียนที่กล่าวนี้ มีอยู่ทั่วพระราชอาณาจักรไม่น้อยกว่า 150 โรง ทรงมีพระอุตสาหะเสด็จไปทรงเปิดโรงเรียนเหล่านี้ด้วยพระองค์เองเป็นพระราชกิจวัตร ทั้งยังได้พระราชทานอุปกรณ์การเรียนและเครื่องแบบ ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนเหล่านี้โดยทั่วถึงอีกด้วย ในรอบปีหนึ่ง ๆ จะมีนักเรียนที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณไม่น้อยกว่า 25,000 คน เป็นประจำ และจำนวนนี้ก็ได้ทวีเพิ่มขึ้นตามกาลเวลา นับได้ว่าทรงสร้างรากฐานให้แก่สังคมพร้อมที่จะเจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างมั่นคงถาวร

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรในชนบทห่างไกล ตลอดทุกภาคอยู่เป็นนิตย์ โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดน และได้ทรงสละพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จัดหาสิ่งของต่าง ๆ สงเคราะห์แก่ราษฎรเหล่านั้นทุกเพศ ทุกวัย นับ

ตั้งแต่ทารกในอ้อมอกมารดาตลอดจนถึงผู้แก่ชราถ้วนทั่วหน้า ยังประโยชน์สุขอย่างประมาณมิได้ให้บังเกิดมีแก่ประชาชนในสังคมที่ยังด้อยความเจริญเหล่านั้น

พระราชภารกิจที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี คือกิจการเกี่ยวกับการแพทย์และพยาบาล อันเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับสังคมที่กำลังพัฒนา นอกจากจะทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ของมูลนิธิที่ส่งเสริมให้มีแพทย์และพยาบาลที่สามารถมีจำนวนเพิ่มพูนขึ้นแล้ว ยังได้ทรงถือเป็นพระราชธุระ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มี "หน่วยแพทย์อาสา ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี" เป็นแห่งแรกในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อมากิจการหน่วยแพทย์อาสาได้ขยายไปทั่วพระราชอาณาจักร ได้ปฏิบัติการรักษาพยาบาลบำบัดความเดือดร้อนอันเนื่องแต่ความเจ็บไข้ให้แก่ประชาราษฎรโดยทั่วไปอยู่เป็นประจำ พระราชกรณียกิจด้านนี้ได้ก่อความผาสุกให้มีขึ้นแก่สังคมมนุษย์อย่างมิอาจประเมินค่าได้

ประการหนึ่ง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีน้ำพระทัยอันประณีตลึกซึ้ง ทรงตระหนักถึงจิตใจของบุคคลผู้ยากไร้ และสิ้นหวังบางจำพวก ได้แก่ผู้ป่วยเป็นโรคเรื้อนและโรคจิต ตลอดจนบุตรหลานของผู้ป่วยเหล่านี้ อันมีจำนวนมิใช่น้อย ได้ทรงสร้างโรงเรียน "จิตอารี" สำหรับบุตรหลานผู้ป่วยและทรงสละพระราชทรัพย์เป็นจำนวนมาก ตั้งมูลนิธิที่ชื่อว่า "ชีวิตใหม่" สงเคราะห์ผู้เจ็บป่วยด้วยโรคนี้ให้ดำเนินชีวิตเลี้ยงตนเองได้ ซึ่งเท่ากับเป็นการพระราชทานชีวิตใหม่ให้แก่บุคคลเหล่านั้น ให้กลับมีความหวัง และให้ดำรงตนเป็นสุขตามควรแก่อัตภาพ พระมหากรุณาธิคุณทั้งนี้เป็นแบบฉบับแห่งการทำประโยชน์ยิ่งใหญ่ให้แก่สังคมมนุษย์

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระอิสริยยศอันสูงยิ่ง และทรงเจริญพระชนมายุสมควรแก่การพักผ่อนพระวรกายตามหลักธรรมดา แต่

พระองค์มิได้ทรงย่อท้อต่อสู้ตรากตรำด้วยพระอุตสาหวิริยะ ทรงถือเอาพระราชภาระต่อประชาราษฎร์ที่อยู่ห่างไกลความเจริญเป็นสิ่งสำคัญกว่าความสุขส่วนพระองค์ ทรงถือเอาความเจริญมั่นคงของสังคมท้องถิ่นเป็นรากแก้วแห่งวัฒนาถาวรของประเทศชาติ ทรงถือเอาความหวังในชีวิตเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความเจริญของมนุษย์ และได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจ ด้วยพระปรีชาญาณอันลึกซึ้งหยั่งถึงเหตุแห่งความเจริญนั้น ๆ ทั้งทรงมีน้ำพระทัยอันเปี่ยมล้นด้วยพระเมตตาคุณ ยังความสุขกาย สุขใจ ให้บังเกิดแก่นิกรชนทั่วหน้า พระองค์จึงทรงเป็นมิ่งขวัญของชาวไทยทั่วทั้งขัณฑสีมา เป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งอยู่แล้ว

อาศัยเหตุแห่งพระเกียรติคุณเป็นอนันตประการฉะนี้ สภามหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงเห็นเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะทูนเกล้า ฯ ถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสังคมวิทยา แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อเป็นเกียรติแก่มหาวิทยาลัยนี้สืบไป

ในนามของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต เบิกตัวศาสตราจารย์ กำธร พันธุลาภ อธิการบดี เข้ารับพระราชทานปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสังคมวิทยา เพื่อจักได้นำไปทูนเกล้า ฯ ถวายแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีต่อไป.

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ